

MAGYARORSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

ELOFIZETESI ÁRAK:

Helyben: Egy óra kor. 1.—	Vidéken: Egy óra kor. 1.20
Negyedévre... 3.—	Negyedévre... 3.60
Félévre... 6.—	Félévre... 7.—
Egész évre... 12.—	Egész évre... 13.—

Egyes szám 4 fillér, vidéken 6 fillér.

A lap megjelenik hétfő kivételével minden nap.

Kéziratokat nem ad vissza a szerkesztőség.

Telefon száma 54-67.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.

Hirdetések petit számítással, díjszabás szerint.

Apró hirdetések ára: egy szó 4 fillér, vastagabb betűvel 8 fillér.

A Balkán.

Budapest, április 7.

(My.) Ott, ahol a Duna tájtékozva, forrongva rohan bele a Kazán-szorosba, a legelső sziklabércben van egy hasadék, úgy hívják: Veteráni barlang. Alatta zúg a sziklák által megzabolázott folyam árja, előtte pedig történelmünk emlékezetes romja emelkedik, a Galambóc, más-ként Kolumbács vára. Ez a barlang arról nevezetes, hogy minden esztendőben valóságos raja kél belőle, világgá egy szapora légy fajnak s ellepve a Bánátot, Torontátl leeszi a vetést, elpusztít minden növényt. Olyan mint a sáska. Kolumbácsi légynek nevezik Délmagyarországon s nincs ellene védekezés, nem lehet előlni fészkeben, megpróbálkoztak már mindenféleképen: betörték a Veteráni barlangot, izzó kémfüstöt löveltek be a sziklahasadékokba, mindhiába, mert csak ontja magából évenként a legyek millióit, megcáfolva emberi tudományt és hatalmat.

Ilyen darázs-fészkek a Balkán. A legelső szép tavaszi nappal megindul a forrongásokról szóló vész hírek darázsraja, ellepi egész Európát, a világbéke összes vetéseit s nincs hatalom, nincs tudomány, mely útját tudná állani, megtudná szüntetni. Így volt ez a berlini kongresszus előtt, s így azóta is. Minden tavasz meghozta a forrongások hírét, mindig attól kellett rettegnünk, hogy mozgósítás következik, mert politikai és földrajzi helyzetünk első sorban bennünket tesz a nagy hatalmak közül a Balkán érdekeltjévé.

Az idén minden eddigi híreknél komolyabbak érkeznek Délről. A helyzet sokkal súlyosabb, mint eddig volt s félős, hogy még a várható nagyobb összekoccanások szükségessé fogják tenni előnyomulásunkat a Balkánon. A darázs-fészkek központjai a macedonok, kik meggyűlöltek már a török fenhatóságot s minden erejükkel függetlenségük felé törnek, egymásután gyujtva a felkelések tüzeit. Igyekezettük azonban ezerféle érdekellentétbe ütközni. A Balkán államai, Bulgária és Szerbia szeretnék a mozgalmat saját javukra kihasználni, a fanatikus albánok pedig, a macedonok tőzszomszédai, mint a bogár érzékeny esápjához ütődő porszem, megéreznek minden ilyen tervet s ösztönszerű gyűlöletüktől sarkalva, örökké fegyverben állanak, csatároznak — és gyilkolnak. Törökország, a «nagy beteg», melynek testén történnék mindezek a fészkelődések, lebilincselte Gulliverként aluszsza lethargikus álmát. Ha még hozzávesszük Görögországot, mely élénken figyeli a határain dülő csatározásokat s Ausztria-Magyarországot, mely a novi-bazári szandzsákság révén szintén közvetlenül érdekelve van az eseményekben, megkapjuk a forrongó félsziget képét.

A nagy hatalmak aggódó féltékenységgel nézik

az események fejlődését, hogyha kenyértörésre kerül a dolog, rövidséget ne szenvedjenek. Most is hire jár, hogy egy nagyhatalom titkos biztatására s anyagi segítségével indult meg a macedonok forradalma, mely hogy a szokottnál nagyobb és komolyabb arányokat kezd ölteni, mutatják a legutóbbi napok eseményei.

Bennünket a Balkán dolgai természetesen legelső sorban a magunk szempontjából érdekelnek, még pedig — s ezt különösen kiemeljük — nem Ausztria-Magyarország nagyhatalmi, hanem Magyarország független királysága szempontjából. A nagyhatalmi politikát eléggé megismertük, most is annak hatása alatt állunk, de beleélni magunkat sohasem — tudtuk. Magyarország is volt *egyedül* nagyhatalom Nagy Lajos Mátyás király alatt, de Balkánpolitikát sohasem üzött, délfelé mindig csak a státuskvó fenntartása volt a főcél. Ha volt imperialisztikus, törekvés hazánkban valaha ez a *tengerpart* felé gravitált, Dalmácia s az olasz-tengerpart birhatásáért küzdött, de Stambul felé sohasem akart saját történelmi határain túl terjeszkedni.

Elismerjük, hogy pusztán történelmi alapon most már — a megváltozott viszonyok miatt — elindulunk nem lehet, de bizonyos konvratív beavatkozás határain túlmenünk felesleges, sőt káros. Kettőt kell megakadályoznunk, azt, hogy tőlünk délnek erősebb szláv föderáció ne alakuljon. Ez a kérdés most nem aktuális azért sem, hogy Oroszország nagyon megvetesse a lábát a Balkánon. De hódítási politika nekünk Magyaroknak érdekünkben nincs.

A tény azonban most az, hogy a Balkán forrong s hogy nálunk a részleges mozgósítás folyik. Lehet, hogy háborunk lesz, hogy teljesíteni kell a berlini konferencia által ránk bízott esendőri kötelezettségeket s rendet teremtünk Macedoniában. Az érzelmek forró ponton vannak, rövidesen kifuthat a leves. El kell tehát készülnünk a fegyverdurrogásra s ime, midőn így megalkotjuk a közel jövő prespektíváját, csodálatos következtetésre jutunk:

Nagyon könnyen meglehet, hogy a Balkánra célzó fegyverünk visszafelé fog elsülni s a legelső magyar baka puskája az *obstrukeiót* pukasztja le s a macedonok helyett saját belső külön macedonjaiak adják be a kulcsot.

Budapest, április 7.

Szell és Apponyi Bécsben. Gróf Apponyi Albert, a képviselőház elnöke ma Bécsbe utazott, Szell Kálmán miniszterelnök pedig holnap, vagy holnapután szintén az osztrák fővárosba utazik, hogy jelentést tegyen a királynak a politikai helyzetről. Gróf Apponyi Albert április 15-ikéig marad Bécsben s ezidő alatt — politikai körökben elterjedt hírek szerint — a király kihallgatáson fogja fogadni.

Az olasz borvám. Rómából jelentik: A *Tribuna* egy interjú közöl a bécsi olasz nagykövettől, *Nigra* gróftól. A nagykövet kijelentette, hogy már négy évvel ezelőtt tudomására adta az olasz kormány, hogy Ausztria semmi körülmények között sem ujtja meg a borvámklauzulát. Ha az olasz bortermelők most a klauzula meg nem ujtása előtt állanak, nem Ausztria a felelős érte, hanem az olasz sajtó, amely nem világosította fel az olasz bortermelőket idejkorán és a bortermelők maguk, kiknek már régen azt a meggyőződést kellett szerezniök, hogy a borvámklauzula nem valami tartós. Olaszország menekvést csakis a borkivitel csökkentésében találhat. Ausztria mindenképp kész arra, hogy mindkét féllel kielégítő szerződést kössenek.

Harc a katonai javaslatok ellen. A függetlenségi párt tagjainak legnagyobb része felhasználva a husvétii szünetet, kerületébe utazott. A párt tagjai kerületeikben — ott, ahol még népgyűlések nem voltak — a katonai javaslatok ellen népgyűléseket hívnak össze s többen beszámolót mondanak a politikai helyzetről. Valószínű, hogy a husvétii ünnepek után ismét tömegesen jönnek fel a tiltakozó küldöttségek, magukkal hozva a katonai javaslatok ellen való kérvényeiket. Eddigél 10,200 vidéki küldöttségi tag járult gróf Apponyi házelnök elé, hogy tiltakozását fejezze ki a katonai javaslatokkal szemben. Virágvasárnapján az ország több választókerületében tartottak népgyűlést a katonai javaslatok ellen. S minden gyűlésen határozatban kimondták, hogy küldöttség hozza föl s adja át a Ház elnökének a tiltakozó kérvényt.

Stadler érsek lemondása. Eszékről jelenti egy távirat, hogy a *Jedinsztvo* Rómából állítólag megbízható forráshól azt a hírt kapja, hogy Stadler érsek lemondása befejezett dolog. Stadler állítólag néhány hónapon belül Rómába hívják és az egyik kongregáció elnökévé nevezik ki. Utódjául állítólag egy ferencrendi szerzetest szemeltek ki. A *Jedinsztvo* közlése még megerősítésre szorul. Stadler érsek Stroszmayer djakovári püspök kreaturája s magyarellenes érzelmeiről ismeretes. Lemondását tehát csak megnyugvással vehetjük tudomásul.

Bizalom Szell Kálmán iránt. *Szekelyudvarhelyről* táviratozzák: Az udvarhelymegyei szabadelvű párt április 4-ére népes értekezletet hívott egybe, melyen a katonai javaslat és az ebből származott politikai bonyodalmak kérdését vitatták meg. Több előkelő párttag felszólalása után a megyei szabadelvű párt egyhangulag kimondotta, hogy a párt a kormány és Szell Kálmán miniszterelnök iránt töretlenül bizalommal viseltetik. Egyben elhatározták, hogy Szell Kálmán miniszterelnököt a párt ragaszkodásáról és támogatásáról feliratilag értesítik.

Horvát és dalmát képviselők gyűlése. Egy bécsi lap arról értesül, hogy a husvétii szünet alatt a horvát és dalmát képviselők *Zarában* vagy *Spataloban* együttes nagygyűlést fognak tartani. Itt állítólag egy felszólítást szándékoznak megfogalmazni a kormányokhoz, gondoskodjanak arról, hogy *Dalmáciában* a sajtó- és szólásszabadság megőriztessék s hogy a tartományok szomorú gazdasági helyzete szénáltassék.

KÜLFÖLD.

Egy-két órai abszolútizmus Szerbiában.

Budapest, április 7.

Hetek előtt közöltük már, hogy Szerbia újra alkotmányválság előtt áll, mert a mostani parlamenttel, amelynek szenátusában a radikálisok többségben vannak, kormányozni nem lehet. S miután a kinevezett és megválasztott szenátorok mandátuma élethossziglan tart s a szenátust feloszlatni nem lehet, nem maradt más hátra, mint az alkotmányt módosítani, illetve új alkotmányt adni Szerbiának. A szerb kormány soká habozott, míg ezzel a javaslattal lépett a király elé, de miután semmiféle pártközi egyezményt sem tudott létrehozni, végre is rá kellett szánnia magát s felkellett függesztetnie az alig két év előtt hozott alkotmányt. Távirati tudósításunk szerint ez ma meg is történt Sándor király egy ukáza alapján, amelyben a király szokatlan körülményességgel indokolja az alkotmány felfüggesztését s kemény igazságokat mond a radikálisoknak. Nem tudjuk, hogy a közvélemény hogyan fogadta az ukázt, de ha a radikálisok csakugyan többségben vannak Szerbiában, úgy az alkotmány felfüggesztésének még utójátéka is lesz. A királyi ukáz természetesen nemcsak az alkotmányt függesztette fel, hanem feloszlatta a képviselőházat és a szenátust is s eltörölte a radikális éra alatt hozott törvényeket is. Néhány órára abszolútizmus volt Szerbiában, mert addig, amíg az ukáz végre nem volt hajtvva, a királyi hatalom függetlenül örködött Szerbia fölött. A végrehajtás után azonban megjelent azonnal a második királyi ukáz, amely az 1891. évi alkotmányt állítja vissza.

Erről szóló táviratunk a következő:

Belgrád, apr. 7.

Sándor királynak ma megjelent első proklamációja így szól: A szerb néphez! Mint hű képviselője a takovói eszmének, amely abban a takovói lobogóban jut kifejezésre, amely körül a múlt század elején mindazok tömörültek, akiket a szerb ügy egységének és egyetértésének eszméje hatott át, őscink-

nek e szentségétől áthatva, egész életemet a szerb nép egyetértésének, egységének, boldogságának és haladásának szenteltem. Ilyen érzelmeiktől áthatva, ezzel az eszménnyel felvértezve, két évvel ezelőtt új alkotmányt adtam hazánknak és ezzel beváltottam korábban tett uralkodói szavamat. De már az új alkotmány hatályba lépésének első napjaiban, már az első lépésnél, amelyet végrehajtására azok a politikusok tettek, akik létrehozásában közreműködtek, annyira egyoldalú és káros utakat választottak, hogy az alkotmány alapján hozott célszerűen törvények mellett a belőle eredt nemzeti népképviselő is olyan uton haladt, amely sem hazánk java tekintetében táplált várakozásainknak nem felelt meg, sem népemenk közös szent hivatásunkba vetett reményeit nem elégíthette ki. Már a nemzeti szkupstina működésének első napjaiban olyan törekvések mutatkoztak, amelyek arra irányultak, hogy ennek az egyik törvényhozó tényezőnek hatáskörét tágítsák a korona, mint a végrehajtó hatalom és a törvényhozásnak másik tényezője rovására. A sajtó pedig mértéktelen támadásokba tört ki és úgy a trónnak, mint a hadseregnek, az egyháznak, valamint az egyéneknek, sőt hazánknak is kiszámíthatatlan károkat okozott. Politikai és állami életünk ilyen káros fejlődésének láttára és az alkotmány célszerűen és helytelen végrehajtása következtében odaütöttünk, hogy olyan politikai áramlatok kezdtek fejlődni és tért hódítani, amelyeknek egyetlen célja az volt, hogy az alkotmányt, amelyet Szerbia politikai életének és valamennyi törvényes tényezőjének normális fejlődése érdekében adtam, népem és haladására kárára használják fel és a megadott szabadságok alapján arra törekedjenek, amit ez az alkotmány tulajdonképpen a legszigorubbán megtiltott. Mint uralkodó, akinek szent kötelessége mindenekelőtt népem és hazám szükségleteivel komolyan számot vetni, nem egy személyes meggyőződésemet áldoztam fel, amidőn különféle törvényes rendelkezéseket csak azért fogadtam el, hogy előmozdítsam a törvényhozás munkájának rendjét és egységét. Időközben a viszonyok ábelvett, hogy megszilárdultak volna, még inkább kiélesedtek és jóllehet még csak rövid ideig állott fenn az alkotmány, amelyre legszebb lemevényemet építettem, már is arra az alapos belátásra és meggyőződésre kellett jutnom, hogy a lángragyult politikai szenvedélyek hazám érdekeinek ártani és azt az állami és nemzeti munka minden terén reá váró nagy feladatok végrehajtásában gátolni fogják. A Balkán-félszigeten komolyak a viszonyok. Szerbiának rendre, egyetértésre, békére és erőgyűjtésre van szüksége. A békeszeretet fényes példájául kell szolgálnia s emellett készen kell lennie arra, hogy a maga valódi érdekeit megvédje, ha ez szükségesnek bizonyul. Ez okból mint a nemzeti szabadság takovói lobogóának jogosult hordozója egy pillanatig sem szabad haboznom, hogy hazánknak visszaadjam az egyetértést, állandóságot, erőt és

rendet. A felsorolt okokból az 1901. április 6-án kelt alkotmány érvényességét rövid időre újabb intézkedéséig felfüggesztettem és a midőn az egész állam- és kormányhatalmat kezembe veszem, feltétlen törvényerővel a következőket rendelem:

1. A szenátorok utólagos kinevezéséről szóló ukáz elvesztí érvényét, mintha soha ki nem bocsátott volna és soha sem létezett volna. Épp úgy az államtanács összes jelenlegi tagjai a polgári tisztviselőkről szóló törvény 34. cikke értelmében a kormánynak rendelkezésére állítatnak.

2. A nemzeti szkupstina, amely az 1901—1904. évi ciklusra választott, feloszlattatik. Az 1901—1906. évi ciklusra választott szenátorok mandátumai elvesztik érvényüket.

3. Érvényüket veszítik a következő törvények: I. Az 1901. évi sajtótörvény. II. A nemzeti népképviselő tagjainak választásáról szóló 1901. évi törvény. III. Az 1902. évi községi törvény. IV. A szenátus és a szkupstina rendtartásáról szóló törvények. Ellenben törvényerőre emelkednek és újra életbelépnek a következő törvények: I. Az 1882. évi sajtótörvény az 1882., 1884. és 1892. évi módosításokkal és pótlásokkal. II. Az 1866. évi községi törvény az 1875. és 1878. évi módosításokkal.

Ezek a rendelkezéseim törvényerőre és érvénybe lépnek, mihelyt a hivatalos lapban kihirdettetnek. Valamennyi országos hatóságomnak megparancsolum, hogy végrehajtásukra felügyeljenek és megparancsolum mindenkinek, hogy nekik alávevessék magukat.

Sándor, s. k.

Az erre vonatkozó ukázok kiállítása után nyomban megjelent egy másik kiáltvány, mely az 1901. április 6-án kelt alkotmányt újra egész teljességében érvényesnek nyilvánítja és törvényerővel felruházza. Az abszolútizmus tehát csak addig tartott, míg az új élethossziglani szenátorokat és államtanácsosokat kinevezték és az utolsó két év folyamán a radikálisok által alkotott, célszerűtlennek talált törvények helyébe ideiglenesen visszaállították azokat a törvényeket, amelyek azelőtt érvényben voltak és az 1896. évi konzervatív alkotmány alapján hozottak. Most már az új szkupstina és az új szenátus dolga lesz, hogy a törvények helvett új szervezeti törvényeket alkosson, amelyek az 1901. évi alkotmány szellemének jobban fognak megfelelni, mint a most felüggesztett törvények.

Az új szenátus elnökévé Belimarkovics Jovan volt régenst nevezte ki a király.

TÁVIRATOK.

Forrongás a Balkánon.

Konstantinápoly, apr. 6. Az olasz nagykövet az olasz kormány nevében komolyan figyelmeztette a portát a legutóbbi albán eseményekre és azt tanácsolta neki, hogy erélyesen és gyorsan állítsa helyre

A megboldogult Róbert.

— A Magyarország tárcája. —

A szép Melánia férje szívszélhűdés következtében hirtelen halt meg. A fiatal özvegy az elhunynak egy nagy képét festette meg faldiszül, egy kisebbet az íróasztal számára és egy miniatűr képet az óraláncára. Karcu természetét elégáns gyászruhába burkolta, tekintete mélabus lett, csipkekendőjét minden illő alkalommal szeméire nyomta és sóhajtott, amint éppen a helyzet megkívánta. Ez igen megható látvány volt, amint azt a mi gyorsan fejlődő korunk egy szép asszonytól özvegységének első félesztendéjében megköveteli. Melánia asszonytól többet követelni nem lehetett, mert férje, dacára annak, hogy vagyona igen jelentékeny volt, csak igen szerény évi járadékot hagyott neki. A hat hónap leteltével Melánia asszony letette tehát a gyászfátyolt, de a mélabus tekintetét megtartotta, minthogy úgy találta, hogy egy kis melankólia nagyon jól áll neki.

És a siker is mellette szólt. Nemsokára új aranyhal evickélt a hátában. Igen, valóságos aranyhal, akinek aranytartalmát pontosan kimérte. Egyéb kiváló tulajdonsága Viktor urnak nem volt. Sem nagyon fiatal, sem nagyon szép, sem nagyon szellemes nem volt, de ki kutatja ezeket a mellékes dolgokat?

Melánia asszony nagyon jól tette, hogy új imádójának anyagi viszonyai felől magát jókor informáltatta. Mert alig egy hónapos ismeretség után ez házassági ajánlattal lépett elébe. De a szép asszony nem válaszolt oly gyorsan igennel, amint hinni lehetett volna. Csipkekendőjét a szeméire szorítva felelt:

— Az ön ajánlata, tisztelt barátom, nagyon hizelgő, de ön belátja, hogy még emlékek gyötörnek.

Viktor nagyon kétségbeesett arcot vágott és kalapját véve elakart rohanni.

— Értsen meg jól, kedves barátom, hisz örömet akarok az öné lenni. De előre akartam szíves elnézését kérni azért, ha első boldogságunkba a fájó multnak egy keserű árnyéka toiakodik. Legyen elnéző irántam és bánatom iránt.

— Oh imádott lény, mindent elnézek, hisz oly boldog vagyok, hogy vissza nem utasított!

És az ifju pár frige nemsokára ünnepélyesen meg lett kötve. Az esküvő után nászutra indultak. Viktor néhány hazai fürdőt akart meglátogatni, de Melánia zokogva mondá:

— Oh, a mi fürdőink gyönyörűek, de nekem, fájdalom, nem nyujtanak zavartalan örömet, mert első nászutamra emlékeztetnek. Menjünk inkább Párisba.

Ellenezhette-e Viktor ezt a tervet, mikor elnézést ígért? De amíg pénzét frankokra váltotta önkénytelenül is arra gondolt, hogy be kár, hogy nem "ő" töltötte a mézesheteket a zajos Párisban, akkor én most csöndes fürdőben üdülhetnék.

Több heti párisi bolyongás után az ifju pár visszatért és a város legelőkelőbb részében rendeztek be maguknak pazar fényűzéssel egy szép lakást. A butorok mind ujak voltak, mert a régi kellemetlen emléket keltettek volna a szegény asszonyban. Csak a boldogult Róbert képe foglalt el díszhelyet a szalonban.

Az új lakás berendezése és a Párisban megrendelt és azoközben megérkezett ruhák fel-

próbálása néhány hétig elfoglalták Melánia asszonyt. Ezek elmúltával a madame azt találta, hogy egy kis változatosság nagyon előnyös volna az ő kedélyhangulatára és azon óhaját nyilvánította, hogy szeretne a színházba menni. Másnap Viktor két operajegyet hozott.

Lohengrint adták. De Melánia asszony keveset törődött a darabbal, hanem csak az első emeleti páholyra szegezte tekintetét. Viktor már féltékenykedni kezdett, de nemsokára meggyőződött a látócső segítségével, hogy félelme alaptalan volt. Mert a kérdéses páholy két tulajdonosa összesen 150 esztendő volt. És a féltékenykedés helyét a kíváncsiság foglalta el.

— Kik azok ott a páholyban, kedves Melánia?

— Nem ismerem őket.

— És mégis szüntelen oda nézel?

— Igaz, bocsáss meg, azon leszek, hogy elfelejtsem.

— Talán valami emlék fűz a páholyhoz?

— Fajdalom, de beszéljünk más valamiről.

— Nem, ne beszéljünk másról. Avagy elakarsz előttem valamit titkolni?

— Ha mindenáron tudni akarod, akkor meg kell mondanom. Hisz nincs benne semmi rossz. Tehetek-e én róla, hogy e páholy a multa emlékeztet. Hiszen ezt a páholyt akarta a boldogult Róbert számomra bérelni. A mult télen ugyanis szabad választást engedett egy fogat páholy közt. Soká haboztam, végre a fogatot választottam. Fajdalom, a tervből már nem lett semmi sem.

— Örülj neki, mert akinek fogata van, az keveset mozog és könnyen elhizik. Így történhetett

a rendet, hogy az összes hatalmasságok által jóváhagyott reformokat végre lehessen hajtani.

Konstantinápoly, április 6. Széll Kálmán miniszterelnöknek az a válasza, amelyet legutóbb Ausztria-Magyarországnak a balkáni eseményekkel szemben való magatartása tárgyában hozzá intézett interpellációra adott, a *Jildizben és a portán nagyon megnyugtató hatást tett.*

Konstantinápoly, ápr. 6. Az a jelentés, hogy 15.000 albán megint Mitrovica felé vonul, helytelen. Azoknak az albánoknak a száma, akik Mitrovicát megtámadták, nem haladta meg a másfélezeret. Ezek most Mitrovicától néhány órajársnyira vannak és azóta nyugodtan viselkednek.

Konstantinápoly, ápr. 7. Hivatalosan közlik, hogy *Teufik* alezredest a monasztiri vilajet okridai kerületének ideiglenes kajmakámjává nevezték ki.

Sztrájk.

Róma, április 7. A könyvnyomdászok sztrájkja ügyében már 35 napja tárgyalnak. A munkások ma tartott népgyűlésen elhatározták az általános sztrájkot, ha a tárgyalások eredménytelenek maradnak. Intézkedéseket tettek, hogy a nyomdák rendszeresen működjenek és hogy a rend fentartassék.

A marokkói fölkelés.

Malila, április 6. A szultán nagybátyja a spanyol terület határától mintegy 500 méternyire táboroz. A kabilok támadásra készülnek ellene. Helyzete vezérelmesnek látszik. A trónkövetelő megbízottjai felszólították a melilai kormányzót, hogy ha a szultán nagybátyja oda akarja menekülni, ne adjon neki menedéket. A kormányzó azt válaszolta, hogy Spanyolország senkitől sem tagadhatja meg a vendégjogot.

Melila, április 6. A trónkövetelő, akit a környéken lakó kabilok elismernek a mórok uralkodójául, itt élelmiszereket vásárolt csapatai számára. A basa hű marad a szultánhoz és nem akarja magát alávetni a felkelőknek, akik támadással fenyegetik. Egy marokkói hadihajó Melilába érkezett ágyúkkal, puskákkal és lövészekkel.

NAPIHIREK.

Budapest, április 7.

— (Időjárás.) Európában az idő változóan felhős és enyhébb lett. Esőket Német- és Oroszországból meg a Balkánról jelentettek.

Hazánkban a hőmérséklet főleg az éjjeli órákban volt alacsony, amikor a déli és délkeleti részeket ki-

volna boldogult Róbertteddel is és azután örök szemrehányasodó lett volna.

— Ellenkezőleg! Épp azért, mert Róbertnek több mozgásra lett volna szüksége, mint amennyit az én szervezetem elbírt és mert a megboldogult engem nem akart soha egyedül hagyni, ezért kértem a kocsi, hogy utána mehessenek.

— A dologban van valami, majd megmondoljuk.

Melánia asszony úgy tudta a dolgot berendezni, hogy férje sohasem fontolt meg valamit egymaga, hanem mindig vele együtt és így történt, hogy születésnapjára a kocsi, nevenapjára a páholylyal lepte őt meg férje.

Az idő elmúlt, két pejtől húzott kocsiiban tovagördülő asszonynak gyorsan, a gyalogjáró férjnek pedig valamivel lassabban. És Melánia asszonynak azonközben néhány nem éppen olcsó kívánsága volt, amelyeket a derék Viktor örömmel teljesített; hisz az ő kötelessége volt behegyszeríteni a multnak sebeit.

Mindenek dacára, Viktor egy napon hazajövet feleségét megrendítően tragikus arckifejezéssel találta. Amidőn belépett, még éppen láthatta a csipkekendőt, amint egy hirtelen kézmozdulattal a könyves szemektől visszarántódott.

— De Melánia, ismét könyvek? Mi bajod? Mi lett?

Melánia habozott. Végre Viktor könyörgéseire beszélni kezdett.

— Oh Viktor, valóban háladatlan teremtés vagyok. Avagy nem borzasztó-e, hogy én jelen boldogságomban mindenkor a multa gondolok. Épp ma mentem el egy ékszerkirakat előtt, ahol azt a gyöngysort pillantottam meg, amelyet

véve, mindenütt a fagypontra alá szállt. Kisebbségi lecsapódások leginkább keleten fordultak elő.

Jóstat!

További hőemelkedéssel tulnyomóan száraz idő várható.

Hőmérséklet d. u. 2 órakor + 11.8 C. fok.

— (Udvari és személyi hírek.) Triesztből jelentik, hogy a «Zaida» angol yacht tegnap este *Roseberg* lorddal és fiával Velencéből odaérkezett.

— (Lábmosás a Mátyás-templomban.) A nagyheti ájtatosságok legérdekesebb szertartása a lábmosás, mely nagyesütörtökön délelőtt kilenc órakor lesz a budavári koronázó Mátyás-templomban. *Vaszary* Kolos bíboros hercegprímás végzi a szertartást, amelyhez a tizenkét «apostol»-t Budaváros legöregebb tizenkét szegény polgárát már kijelölte a budavári plebánia-hivatal. Az apostolok a hercegprímástól vadonatúj ruhát, egy zacskó ezüst pénzt és az ünnep napján ebédet kapnak.

— (Házasság az uralkodó családban.) Bécsből írják: Folyó hó 20-án lesz *Erzsébet Amália* főhercegnő esküvője *Lichtenstein* Alajos Mária Adolf herceggel a bécsi burg-templomban. Az esküvőn az összes udvari méltóságok, titkos tanácsosok, kamarások jelen lesznek.

— (A német császár fiai.) Konstantinápolyból jelentik: A *Saphir* yacht a német hercegekkel tegnap délelőtt 10 órakor a *Fuad* török yacht és a *Loreley* állomáshajó kíséretében ideérkezett. A hercegek a Dolma Bagdse császári palotánál szálltak partra, ahol a német és török méltóságok üdvözölték őket. Ezután négylovas hintóban egy dzsidászszázad kísérete mellett a *Yildiz* palotába hajtottak, ahol a szultán szívesen üdvözölte a hercegeket. *Klemens* tanárt, aki a német trónörökösét és *Eitel Friques* herceget Szmirnából a romokhoz tett ki, ránduláson kísérte s közben az a szerencsétlenség érte, hogy az egyik ló megrugta, a sztambuli német kórházba kellett szállítani.

— (Ismét automobilszerencsétlenség.) Ismét automobilszerencsétlenségről érkezik hír Rómából. *Willer* milánói gyáros két társa kíséretében Porto Danzióból Rómába tért vissza automobiljában, amikor Cechina közelében motorokocsija nekiment egy falnak s darabokra törött. Az egyik utas del *Monte* marquis könnyében sebesült meg, míg *Willer* oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy életben maradásához kevés reményt tűznek.

boldogult Róbertem épp egy év előtt akart megvenni.

— Épp ma? Hát miféle különös nap van ma?

— Az én névnapom.

— A te névnapod? Hisz ezt csak pár hét előtt ünnepeltük?

— Igen, az Melánia volt. De ma Dorottya van és boldogult Róbertem úgy akarta, hogy ezt is megünnepeljük.

És a szép asszony bánatosan sóhajtott. Viktor nem felelt. Hanem pár perc múlva kilopódzott és egyenesen az ékszerészhez ment. A gyöngysort hamar meg volt vásárolva. Miközben az ékszerész azt becsomagolta, azt mondta Viktornak:

— Önagsága boldog lesz, hogy végre megkaphatja ezt az ékszert.

— Végre?

— No persze. Ön nem tudja? Akkor, ugylátzik, nekem is hallgatnom kell.

— Ön most fölkelte kíváncsiságomat. Beszéljen csak tovább.

— Nem ismerte ön a megboldogult férjét? Uram ne vegye rossz néven, de ez a legfukarabb ember volt a föld kerekén. A legrosszabb időjárásban is kényszerítette a nagyságát a gyalogsétára. Színházról, hangversenyről szó sem volt. Kirakatokat utálta. Így például ezt a gyöngysort évenként legalább kétszer küldtem a házába, de mindig azzal az üzenettel jött vissza, hogy ő ilyen bolondságokért nem ad pénzt.

*

Három nappal e diskurzus után a «megboldogult Róbert» arcképe a szalon faláról a padlásra vándorolt és helyét egy téli tájkép foglalta el.

— (Rekviem gróf Andrássy Aladárért.) Az elhunyt gróf *Andrássy* Aladar lelkiüdvéért ma délelőtt tartották meg az engesztelő gyászistentiszteletet a terézvárosi plebániatemlomban, melynek szentélyét gázszempompába vonták.

— (Nagy sztrájk Hollandiában.) A hollandi vasuti alkalmazottak januári nagy sztrájkja után újabb nagy sztrájk fenyegeti a hollandi vasutársaságokat s a vasuti forgalmat. A januári nagy sztrájkot is a vasuti és kikötőmunkások kezdték s mivel a legtöbb sztrájkosok a kezdeményezői, a kormány törvényjavaslatot dolgozott ki a sztrájk ellen, mely első sorban ő ellenük irányul s szigorú büntetést szab a sztrájk szervezőire és az izgatókra. A törvényjavaslatot több nap óta tárgyalja a második kamara s a munkások még a javaslat törvényerőre emelése előtt sztrájkba léptek az egész országban, miáltal a javaslat elvetésére akarnak döntő befolyást gyakorolni. Magáról a sztrájkról a következőket jelentik:

A mult éjjel az egész országra nézve kihirdették a személy- és áruszállítással foglalkozó munkások általános bérharcát, beleértve a vasuti alkalmazottakat is. A bérharcot mindjárt meg is kezdték, emiatt az összes vasuti vonalakat és pályaudvarokat, ugyszintén a part-utakat, ahol a kereskedelmi hajók kikötnek, katonaság őrzi. A vasutigazgatóság intézkedéseket tett, hogy a külföldről jövő és külföldre menő vonatok katonai oltalom alatt közlekedhessenek. A németalföldi vasuti anyagszergény 1400 munkása közül 900 eleget tett a védelmi bizottság felhívásának és bérharcba lépett. A *Handelsblad* szerint a nem szünetelő munkások nagy része a rendes vasuti személyzethez tartozik. Ugyane lap kijelenti, hogy a postaszolgálatot automobilon segélyével már hetek óta szervezték, hogy a leveleket továbbítani lehet. Tegnap a kőfaragók csatlakoztak a szállító ipar munkásaihoz és elhatározták a bérharcot. A városi üzemekben és a gázgyárakban alkalmazott munkások szövetsége a védelmi bizottság utasítására vár, hogy szintén bérharcba lépjen. A *gázműveket katonaság őrzi*. A védelmi bizottság délután ülést tartott, amelyen a bérharcoló kirakodó munkások és vasuti alkalmazottak is részt vettek. A *Het Volk* jelentése szerint Haarlenben a holland vasut műhelyeinek 1400 alkalmazottja közül 1100 bérharcba lépett. A németalföldi vasut pályaudvarain felhívást ragasztottak ki, amelyben az igazgatóság felszólítja a személyzetet, hogy huszonnégy óra alatt álljon munkába. különben elbocsátják. Azonkívül a németalföldi vasut igazgatósága falragaszok útján fölhevítést tesz közzé, amelyben mindenféle munkásokat keres. A vasutársaságok azt tervezik, hogy a vonatokat csak a sötétség beálltáig járatják, hacsak a nap folyamán elegendő személyzet nem jelentkezik az éjjeli jelzőszolgálat ellátására. A vasutársaságoknak elegendő személyzetük van, hogy a személyforgalmat a bérharc ideje alatt korlátozott terjedelemben fentartsák. A Belgiumba és Németországba menő vonatokat kis késséssel indították el. A rakodópartokon teljesen szünetel a munka. A kikötőbe érkező postagözdösök nem tudják szállítmányukat kirakni. — *Rotterdam*-ban egy nagy népgyűlésen kihirdették az általános bérharcot. A bérharc kiterjed a kirakómunkásokra és az összes munkásokra, akik kikötői munkát végeznek, beleértve a fuvarosokat is. Az ottani pályaudvarokat gyalogság és tengerész-katonaság őrzi. — *Hágából* táviratozzák: A kormány a külfölddel való postaforgalmat katonai kísérettel elindított vonatokkal igyekszik fentartani. — *Amszterdamból* jelentik, hogy tegnap délután összeütközés volt a rendőrség és a tömeg közt, mely alkalommal egy ember kardvágás által megsebesült. Az amszterdami csapatok konzignálva vannak. Valószínűleg az 1898-ik és 1899-iki korosztályosokat is behívják.

Amszterdamból ma a következőket táviratozzák: Az est folyamán csak néhány vonat közlekedett. Fél 11 óra tájban a pályaudvarokat bezárták és katonasággal megszállták. Az utcákon polgárőrség és rendőrség cirkál. A központi pályaudvar közelében néhány fiatalember összeütközött a rendőrökkel. A rendőrök karddal megsebesítettek néhányat a tüntetők közül Este 11

órákor a város egészen nyugodt volt. — Rotterdamból érkezett távirat jelenti: Tegnap itt mintegy 3000 dokkmunkás gyűlést tartott, amely a vasúti munkásokkal közösséget vállalt és elhatározta, hogy a rend fenntartására fog törekedni, nehogy a kormánynak rideg intézkedésekre adjon okot. Néhány száz embert megbiztak, hogy a dolgozni akaró munkásokat tartsák vissza a munkától, de tettelegességet ne kövessenek el. A vasúti munkások feleségei csatlakoztak férjeik határozataihoz.

— (Kanonok mint községi bíró.) Az egész országban nincs olyan község, mint Szepeshely, amely kanonokot mondhat előjárójának. Kuriozusképpen szokták emlegetni a szepeshelyi bíróválasztást, ahol évről-évre kanonok neve kerül ki a választási urnából. Ez nem is lehet másképp, mert Szepeshely község lakosságát a kanonokok, papnöveldéi tanárok és püspöki, valamint káptalani alkalmazottak képezik. A napokban megejtett bíróválasztás alkalmával ismét Zvada Ferenc kanonokot választották meg, aki ezt a tisztséget a múlt években is betöltötte.

— (Ongyilkos önkéntes.) Kund Arpád huszonegy éves III. éves orvosnövendékét, a 32. gyalogezred önkéntesét ma reggel szüleinek Muzeum-körút 3. számú lakásán holtan találták. Nyomban értesítették a rendőrséget és a térparancsnokságot, ahonnan egy vegyes vizsgáló bizottság ment a helyszínre. A bizottság konstataciója, hogy az önkéntes öngyilkosságot követett el. A nyitott éjjeli szekrényben üres üveget találtak, amelynek a fenekén sósav-cseppek voltak. Az orvos véleménye az, hogy sósavval mérgezte meg magát. Hozzá tartozói még csak nem is sejtik, hogy öngyilkosságának mi oka lehetett. Kund az este rendes időben tért haza atyjának, Kund Endre mérnök és háztulajdonos lakására. Este még jó kedvű volt és semmivel sem árulta el sötét szándékát. A rendes időben feküdt le két testvérével egy szobában s megvárta, amíg elaludtak, azután a másik szobába ment. Polgári ruháját a feje alá tette, a padlón végig feküdt és ott itta ki a sósavas üveget. Holttestét a helyőrségi kórház halotvas házába vitték.

— (A «Götterhalte».) Megirtuk, hogy a pécsi honvéd-hadapród iskola több növendékét kicsapták, mert március 15-én nem akarták a Götterhalte-t énekelni. Az egyik eltávolított növendék most a következő levelet írta a B. H.-nak:

A honvéd-hadapród iskolákban csakugyan el van rendelve minden második vasárnap a Götterhalte magyar szövegének éneklése, azonban amióta mi kerülünk a negyedik évfolyamba, ez az ének sohasem hangzott fel kápolnánkban. Ezért a szabálytalanságot azonban az órnagy mitsem szólt március 15-éig, csak éppen 15-ike előtt néhány nappal rendelte el a Götterhaltét. Ez a rendelet, valamint az is, hogy e napon rongyos és piszkos házi ruhában szemlének volt, amelyen az órnagy megfenyegetett bennünket, mert az nem jól sikerült, általános visszatetszést keltett. A szemle után a hálótermekben tárgyaltuk az esetet s Poppel Kálmán növendék tréfából megjegyezte, hogy irni kellene a dolgról egy képviselőnek, aki majd interpellál a Házban. Hasonló megjegyzést tett Nagy Gyula növendék is. Négy nappal később egy fővárosi lapban cikk jelent meg a hadapródi iskolai esemérről. Sorsich Sela órnagy erre magához rendelte a negyedik évfolyam növendékeit, hogy lépjenek elő, akik a cikkben foglaltakról valami megjegyzést tettek. Poppel Kálmán és Nagy Gyula rögtön előléptek, de a cikk írója nem derült ki. Az iskola-parancsnok vizsgálatot indított s amikor a vizsgálatnak nem volt eredménye, a huszonhét negyedéves és tíz harmadéves növendékekkel felvett jegyzőkönyvet Budapestre vitte. Visszatérve, Poppel Kálmánt és Nagy Gyulát az intézetből való eltávolítás végett fölterjesztette a tanári kar a miniszteriumnak, a többieket bezárásra ítélték. A negyedéves növendékektől a husvétli szünetet és a kimenőt megvonták, amíg ki nem derül, hogy ki volt a cikk írója. Április 2-án délelőtt Poppel Kálmánnal és Nagy Gyulával közölték, hogy a honvédelmi miniszter mint katonai szolgálatra nem alkalmasakat, elbocsátotta őket az intézetből. Wlasics Károly növendék önként lépett ki az intézetből, mert sok mással együtt őt is igazságtalanul megfenyítették.

— (Huszárezredes és tartalékos hadnagy.) Pozsonyban tegnap véres kardpárbaj ment végbe a katonai lovaglóiskolában. Az ellenfelek: Samarjay Sándor honvédhuszárezredes és Fehér Edgár pénzügyi toglalmazó, tartalékos hadnagy voltak. A párbajban, amelyre szóváltás adott okot, az ezredes több súlyos vágást kapott.

— («Saitaphernes» áldozata.) Néhány Saitaphernes annyi sok kellamtelenséget okozott az utókornak, hogy ha mindaz a sok átok, melylyel a Louvre tudósai illetik, megfogamzik, alighanem megfordulna sirjában, tiaráját meg, amely körül tudósok és nem tudósok toll- és véleményharca folyik, önön kezével semmisítette volna meg — ha a tiara akkor meg lett volna. Ennek a tiarának immár áldozata is van, akinek az elméje bomlott meg, amit néhai való Saitaphernes szelleme vegyen lelkére! Páris egyik vásárcsarnokában hosszú fehér lepelbe burkolt fiatalember járkaft tegnap. Különös viselkedésével magára vonta a járókelők figyelmét. Virágokat vásárolt, amelyekkel egészen teletűzdélte fehér lepelét. Komor léptekkel mérte végig a vásárcsarnokot, miközben folyton ismételte: «En vagyok Saitaphernes» Kíváncsi tömeg verődött össze körülötte, de ő tekintetere sem méltatta alattvalóit.

— Megparancsolom nektek, hogy tiszteljétek! — osztogatta parancsait a körülötte állóknak, akik a gunynak és tréfának nyíllait röpitették a fehér köntösű Saitaphernesre. A rendőrség sem igen respektálta a vásárcsarnok szuverénjét, bekisérték, persze monsieur Saitaphernes nagy méltatlankodására. A rendőrségen is folyton azt erősgette, hogy ő Saitaphernes, amint különben fehér leplén is láthatják. A rendőrség megfosztotta a lepellé változott tiarájától s az elmeagyógyintézetbe küldötte, hogy ott vizsgálják meg — nem ugyan a tiarája valódiságát — hanem elméleti állapotát.

— (Spanyol diákok zavargása.) A madridi diákzavargásokra vonatkozólag a következőket jelentik Madridból. A tegnapi zavargások reggel 2 óráig tartottak. A tüntetők a katonai kaszinó előtt állították a hadsereget és a köztársaságot, keresztülvonultak a főutcákon és kövekkel dobálták a rendőröket, akik kénytelenek voltak kivont kardot és revolvereiket használni. Több csoport tüntető a Marseillaiset énekelte és ovációt rendezett Salmeronnak, a köztársasági párt vezérének. A lapok szerint a miniszterium helyzete megrendült. A királyi család nem hagyja el a palotát, hogy ne adjon alkalmat néptüntetésekre. — Saragosszágról jelentik: Az idevaló diákok az este tüntetéssel nagy zavargást okoztak. A tüntetők megtámadták a közbelépő rendőrséget és bevették a prefectura ablakait. Két rendőr megsebesült.

— (Pálmakert a Gellérthegyen.) Néhány nappal ezelőtt fényes ajánlat érkezett a fővároshoz. Valami londoni társaság nyújtotta be, hogy a Gellérthegyen sok-sok millió alaptőkével világ-ürdöt akar létesíteni. A hegy tetején pálmák virulnának, szállodák épülnének s fürdők. A társaság megvenné a Sáros-és Rudasfürdőket, ahonnan a fürdővizet gépek szállítanák föl. Lenne még színház is odafönn s a Cook-féle társaság halomszáma szállítaná majd az ángliuszokat. Ezt foglalta magába a tervezet. A ragyogó ajánlat elkápráztatott mindeneket. Egy városatyja azonban, akinek Londonban képviselője van, tudakozódott az ajánló társaság után. A válasz már meg is érkezett. Itt közöljük annak tartalmát:

Alapos információt szereztem a társaságról, amelynek vezetője tényleg Stocke ur. A szindikátus körülbelül hét hónappal ezelőtt alakult és egy-egy fontos (24 koronás) részjegyet bocsátott ki, ezekből azonban eddig csak hét részjegy került tulajdoni és így a társaság — amely nem bejegyzett cég — ma mindössze 168 korona alaptőke felett rendelkezik. Irodája egy kis mellékutca régi házának hatodik emeletén van és két kis szobából áll, amely egyszeresmind lakása is az egyik igazgatónak. Stocke ur ötven milliót érő vagyona a holdban van, amit az is bizonyít, hogy március elején 12 fontra perelték, el is rendelték ellene a végrehajtást, azonban árverés nem volt, mert nincs mit elárverezni. Azt ilyen származás anyagi viszonyok mellett sem lehet állítani azonban, hogy ez egy szédülő banda, mert a vállalat tényleg komolyan foglalkozott a vétellel. A hét igazgató ugyanis megannyi ügynök, akik a kontinens napilapjainak «vállalkozás» rovatát figyelemmel kísérik, innen kihalásznak egy-egy kitünőnek ígérkező üzletet, nyomban megteszik az előzetes lépéseket, nagy hangon és mindent ígérve lépnek föl. Másrésztől ugyanez a londoni piacon kínálják a dús gazdag vállalatoknak az üzletet, magukat természetesen a főváros megbizottainak tüntetve föl. Ha a kísérlet sikerül, zsebvágnak egy csomó font proviziót és azonfelül esetleg sikerül az új vállalatnál valami jó

állást is szerezni maguknak. A tervrajzokat egy budapesti építészszel készítették el 600 koronáért és azzal az ígérettel, ha a főváros a tervet elfogadja, akkor a vállalat az építés vezetésével őt bízza meg. Az építész természetesen a 600 koronából egy fillért sem kapott, mert a hét font alaptőke ilyen kiadásokat nem bír el.

A levél már Halmos polgármester kezében van. Az ajánlattal tehát már leszámolt a főváros. Nem lesz tehát pálmakert a Gellérthegyen s angol vendégek sem jönnek, hogy a Gellérthegy tetejéről gyönyörködjenek a magyar főváros panorámájában. A szép remények mind, mind füstbe mentek. De talán arra jó volt, hogy egy kis élelmességet tanultunk belőle.

— (Csaló üzletvezető.) A rendőrségen több posztó-nagykereskedő feljelentést tett özvegy Krausz Mártonné posztókereskedő ellen, hitelezési csalás miatt, akinek az üzlete Dob-utca 31. sz. alatt van. A rendőrség megállapította, hogy Krauszné az utóbbi időben feltűnően sok posztót vásárolt hitelbe, azután potom áron eladta, úgy hogy az üzletben alig maradt pár száz koronát érő áru. A megkárosított cégek 15—20 ezer korona kárt jelentettek be. A rendőrség kiderítette, hogy Krauszné büntársa Grün Mór volt kereskedő, aki most Krauszné üzletvezetője volt. Grün Holló-utca 7. számú lakásán egész posztóraktárt találtak és ő volt, aki gondoskodott arról, hogy potom áron eladhassa a hitelbe vásárolt posztót. A rendőrség Grün Mór, aki nem régen jött vissza Amerikából, letartóztatta, Krauszné ellen pedig vizsgálatot indított.

— (Letartóztatott házasságszédelgő.) A rendőrség tegnap letartóztatta Mattyasovszky Dezső negyven éves ügyvédi írnot, aki a házasságszédelgés jövedelmező mesterségét űzte. Mint Bethlen Dezső gróf szerepelt egyszerre négy helyen is és a férjhezmenni vágyó hölgyek gyengéjét kihasználva, alaposan kifosztotta őket. A rendőrség csak hosszas kutatás után tudta kivomozni és személyazonosságát megállapítani. Kihallgatása alkalmával előadta, hogy őt egy gróf Bethlen örökbe fogadta, azonban még nem fizette le az örökbefogadási illetéket és ezért nem használhatja még jogosan ezt a nevet. Azt remélte, hogy majd egyik menyasszonya lefizeti, hogy grófné lehessen. A nyomozás folyamán azonban kiderült, hogy ez sem felel meg a valóságnak. A rendőrség már áttette az iratokat az ügyészséghez, ahol csalás miatt folytatják Mattyasovszky Dezső ellen a vizsgálatot.

— (Letartóztatott pénzhamisító.) Brünni távirat jelenti: Wallachisch-Meserischben és környékén körülbelül egy hónap óta nagyon sok hamis ezüstforintos van forgalomban. Egy hamis magyar ezüstkoronást is átadtak a batóságnak. A kerületi csendőrpáncsnoknak sikerült kinyomoznia a pénzhamisítót és pedig két fiatal ember személyében. Az egyik Zilinski Ferdinánd, egy gazdának 26 éves fia, a másik Petrusik Ferenc 23 éves üvegessegéd. Mind a kettő Krchovból való. A házmotózásnál két hamis ötkoronást, 44 hamis ezüstforintot, 13 egykoronást és egy hamis tízfillérest találtak, továbbá vas-és gipszminiatúrákat, egy Petrusik nevére szóló takarékpénztári könyvecskét és száz korona készpénzt. Több letartóztatás várható.

— (Szerencsétlenség a sorozásnál.) Stanislauban a tegnap megtartott sorozásnál nagy szerencsétlenség történt. A sorozási helyiséghez vezető folyosó rácsa leszakadt s a folyosón összegyűlt legények közül vagy százan lezuhantak. Közülük többen súlyosan megsebesültek.

— (A kincsesláda.) Ruszován Tódor Ludisori (Fogarasmegye) lakost nagy szerencse érte a múlt héten, amit azonban alighanem életével fog megfizetni. Ruszován ugyanis, mint tudósítónk írja, egy vén tölgyfát akart az erdőben kiásni. Eközben ásója valami kemény tárgyba ütődött s egy kis vasláda került elő a föld alól. A ládát a baltájával felnyitotta s ekkor Ruszovánnak elállt szemézája. A kis ládika tele volt arany ékszerekkel, csillogó drágakövekkel: mentecsatok, arany nyakláncok, értékes gyűrűk, karperecek s több aféle drágaságok. A talált kincset Ruszován hazavitte és elrejtette. Harmadnapra az az ötlete támadt, hogy abból a sok kincsből jó volna valamit pénzzé tenni. Magához vett két gyűrűt és egy karkötőt s azzal elment Fogarasra Breza Miklós aranyműveshez, akinek eladásra kínálta a drágaságokat. Breza nem merete megvenni a nagyértékű ékszereket, hanem kikérdezte Ruszovánt s aztán értesítette a csendőröket. Ruszován, hogy pénz-

hez jusson, potom áron eladott két gyűrűt s aztán hazament. De alig ért haza, a csendőrök is ott termettek nála és követelték az ékszerek átadását, amit azonban Ruzsován megtagadott. A házkutatás alkalmával megtalálták az elrejtett ládát s amikor *Krisztea* Fülöp csendőr a ládát ki akarta emelni, Ruzsován egy nagy késsel a vállába szurt a csendőrnek. Ebben a pillanatban a másik csendőr *szuronyával keresztül döfte a merénylőt*, akinek a hasán ment keresztül a szurony. Az elkobzott ékszereket egyelőre a szolgabíróhoz vitték, ahol megállapították, hogy azok valamelyik erdélyi főúri család tulajdonát képezhették és a forradalom alkalmával áshatták el. Ruzsován a halállal vívódik. A megszurtt csendőr állapota nem életveszélyes.

— (Letartóztatott tolvajbűnöző.) A rendőrség ma letartóztatott egy lakásfosztó tolvajbűnözőt, amelyben nők vitték a vezető szerepet és amelyben egy tizenkét éves leányka is részt vett. A banda nyomára egy betörés vezetett. A napokban Maleczkov Demeter gépszíjgyártó Aréna-ut 66. számú lakását fosztották ki. A nyomozó detektívek a lopott holmi nagy részét Földi Teréz Angyalföldi-utca 17. számú lakásán találták meg. Csakhamar megállapították, hogy a tolvajok: Szmolon Anna tizenkilenc éves, Földi Anna huszonhárom éves, Földi Mari tizenkét éves munkásnők és Földi Lajos husz éves csavargó. A bandát a detektívek akkor fogták el, amikor a Felsőerdősor-utca 39. számú házba be akartak törni, rájuk zárta a ház kapuját. A detektív azonban csaknem megjárta. A betörő társaság rája támadt és Földi Anna, aki különben is erős természetű, éppen meg akarta rohanni a detektívet, amikor megérkezett három rendőr. A tolvajok dühbe most a rendőrök ellen irányult, akiket alaposan elverték, ruhájukat megréptették, mellszámukat leszakították. Végre nagyobb rendőrrő segítségével a főkapitányságra vitték a veszedelmes bandát. Itt is folytatták a harcot, azonban hamarosan lezárták őket. Valamennyi-
nél tolvajkulcsot és zálogcédulákat találtak.

— (Tolvaj cigányleányok.) A rendőrség ma letartóztatta Horváth Mari és Horváth Teréz cigányleányokat, akik Gyurikó Péterné házmesternőt lop-
tak meg. Beállították Bornemissza-utca 32. számú lakására azon ürüggyel, hogy va at akarnak tőle venni. Amíg az egyik szóval tartotta a házmesternét, addig a másik felszökött a padlásra és az ott kitergetett ruhákat lelopta. A lopást azonban észrevették és a tolvaj cigányleányokat letartóztatták.

— (Hírek a rendőrségről.) *Eltűnt kereskedő.* Proch Mór ötven éves bécsi kereskedő a múlt hónap 30-án eltűnt a Váci-körúti Páris-szállodából. A podgyászát a szállóban hagyta. Proch középtermetű, arca kerek, haja bajusza, szeme barna. Ludtalpai vannak. — *Eltűnt kintornás.* Riesz István kintornás ma délelőtt Koszoru-utca 10. számú lakásán borotválva elvágta a nyakát. Nyomban meghalt. Azért keseredett el, mert sánta volt és csufolták e miatt. — *Hirtelen halál.* Ferenczi Károly napszámos, adorjáni lakos tegnap este a keleti pályaudvar III. osztályú várótermében hirtelen rosszul lett és meghalt.

x Főhívjuk olvasóink figyelmét Herczeg és Horvát Budapest, Kerepesi-ut 52. szám alatt, az «Adria» szállóval szemben létező nőidivat-áruházára.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* A Fotoklub kiállítása. József Agost főherceg tegnap délután 4 órakor nejevel és gyermekeivel ismét megjelent a Nemzeti Szalonban a Fotoklub kiállításán. A vendégeket gróf Esterházy Mihály elnök, dr. Lázár Elek alelnök és dr. Könyö Tivadar titkár fogadták. *Auguszt*a főhercegnőnek és a kis fenségeknak is nagyon tetszett a sok kép, melyek közül József Agost főherceg ötöt, *Auguszt*a főhercegnő egyet meg is vásárolt. Ezenkívül szép számban kelték el képek. Így vett még gróf Hadik-Barkóczy Endre négyet, Josipovics Géza és még számosan. A kiállítás a Nemzeti Szalon helyiségeiben délelőtt 9-től este 8 óráig áll nyitva a közönségnek 1 korona belépődíj mellett.

* A lipótvárosi Bazilika képei. A lipótvárosi Szent István-Bazilika művészi ékességei közül újabban kettő készült el: *Roskovics* Ignác «Szent Adalbert»-je és *Sletka* Gyula «Golgothá»-ja. Az építési bizottság *Lung* György tanácsnok elnöklésével közelebb veszi át a festményeket.

* A «Kinai mézesetek» Kury Klárával. Már teljesen elkészült a Népszínház személyzete a legközelebbi udonságnak, a «Kinai mézesetek»-nek betanulásával. Az angol operett, melynek vezetőszerepét a Népszínházban Kury Klára fogja játszani,

mint már lapunknak eredeti tudósításából is tudomást szerezhettek róla olvasóink, a minap érte meg Londonban a 600-ik előadást s Berlinben is óriási sikert ért el. A bemutató előadás a jövő héten kedden lesz az e szezonban hirdetett premiére héret hetedik előadása gyanánt. A többi főszerep Hegyi Aranka, Szirmai Imre, Kovács Mihály, Kápolnay Irén és Nyáray Antal kezében van. A darabot Stoll Károly rendezé.

* Színházi műsorok. Magyar kir. Operaház. Csütörtök: Verdi Requiem. — Pénteken: Nincs előadás. — Szombaton: Nincs előadás. — Vasárnap: Bánk bán. (Az Opera és a Nemzeti Színház nyugdíjalap javára.)

Nemzeti Színház. Csütörtökön: Az ember tragédiája. (Mérsékelt helyérek.) — Pénteken: Nincs előadás. — Szombaton: Nincs előadás. — Vasárnap délután: Simonyi öbester. Este: Annuska. — Hétfőn délután: Az aranyember. Este: Monna Vanna.

Népszínház: Csütörtökön: A cigánybáró. — Pénteken: Zárva. — Szombaton: Zárva. — Vasárnap délután: Viola. Este: Lili. (Kury Klára fellépésével.) — Hétfőn: Casanova.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— Uj kuriai bíró. A király az igazságügyminiszter előterjesztésére sárói Szabó László budapesti ítéltáblai bírót a Kuriához számfeletti bíróvá nevezte ki.

— A munkásnő becsülete. A múlt év nyarán a nemzetközi szociáldemokrata párt erős támadást intézett az ujjaszervezett szociáldemokrata párt ellen. Erre a támadásra az ujjaszervezett szociáldemokrata megbízásából Boros Brindus Mihály, a párt egyik bizalmi férfia röpirattal felelt. A röpiratban — melynek címe «Munkások! Szociáldemokraták!» volt — a röpirat írója erősen nekitámadt Meier Lujza nevi munkásnőnek, aki egykor a Szabad Szó című lap lapkihordónője volt s ezt a nőt a legsúlyosabb s a női becsületet mélyen sértő kifejezésekkel illette. Meier Lujza ezen támadásért a sajtóbírószághoz fordult elégtételért. Ma tárgyalta ezt a rágalmazási ügyet a büntető törvényszék sántó ítélő tanácsa Agoraszó bíró elnökele alatt. A tárgyaláson a vádlott Boros Brindus Mihály beismeré a röpirat szerzőségét s azzal védekezett, hogy ez csak válasz akart lenni a nemzetközi szociáldemokrata párt támadására. A törvényszék a vádlottat rágalmazás vétségéért 8 havi fegháza ítélt. Boros Brindus Mihály felebbezett az ítélet ellen. A panaszosnő megnyugodott az ítéletben.

SPORT.

Alagi futtatások.

— Tavaszi meeting. V. nap. —

Alag, ápr. 7.

Ma végre ismét kellemes tavaszi idő van s így nagy közönség rándult ki a versenyterre, amiben különben a jó programnak is része volt. Megjelent a versenyen *Auguszt*a főhercegnő is fiával, *László* főherceggel. A főhercegnő nagy érdeklődéssel kísérte az egyes futamokat.

A futamok érdekesek s az eredmények lapunk zartáig ezek:

I. *Elatők verseny*. Díj 1000 korona. Táv. 1200 méter. Gróf Orsich *Alag*-ja (lov. báró Eltz). Buzalka második. Oriraie harmadik. Futottak még: Felicitas, Sappho, Mellitano, Mac, Attila, Pátrány. Thesaurus. Embrocation. Irroy. Dóra. Phidias. Tot. 10 : 35. Helyre : 50 : 88, 212, 428.

II. *Handicap*. Díj 1200 korona. Táv. 1600 méter. Egyedi L. *Marineur*-je (lov. Miklós száz.) első. Windfall második. Legenda harmadik. Futottak még: Sanyi, Ikaros, El Bitador, Fráter, Tallián, Pikáns, Szárasság, Va banque, Balletmádel, Orchideé. Szerencse fel. Tot. 10 : 24. Helyre 50 : 66, 84, 74.

III. *Verbung gátverseny*. Díj 3000 korona. Táv. 2600 méter. Mr. Withe *Couleur*-je (lov. Fejes) első, Lucie második, Nyájas harmadik. Futott még: Prima.

x Nemzetközi labdarugó mérkőzés. Tegnap délután mérkőzött meg a Margitszigeten a Magyar Athletikai Klub a vasárnapról itt rekedt prágai cseh-nemet csapatával. A mérkőzés kevés számú érdeklődő jelenlétében s rendkívül szeles időben folyt le. Helyválasztásnál a prágaiaknak jut a kedvező oldal s azok csakhamar hozzá is fognak az erőlyes munkához, habár távolról sem játszottak oly jól, mint vasárnap délután. Mindamellut a M. A. K. kapuvédjének gyakorlatlansága révén rövid idő alatt három goalt röptenek be a magyar kapuba — az athleták ő-ja ellenében. A második félidőben az athleták széllal a hátban erőlyesebb játékba kezdenek,

míg a prágaiakon a fáradság jelei mutatkoznak, de azért szél ellenében mégis ők csinálnak még egy 4-ik goalt is. Nemsokára azonban feldereng az athleták csillaga is s ők is belőnek egy goalt a cseh hálóba, majd egy hűntető rugás révén egy másodikat, sőt még egy harmadikat is. Az igazság kedvéért azonban konstatálnunk kell, hogy az utóbbi két goalt tisztára azon körülménynek köszönhetik, hogy a mérkőzést vezető bíró, *Gillemot* Ferenc tévedett az időben s a második félidőt teljes 12 perccel megtoldotta. Már pedig az athleták utóbbi két goalja éppen e 12 perc alatt éretett el. Végeredményében tehát a mérkőzés 4 : 3 arányban fejeződött be a prágaiak javára.

NYILTTER. *)

MERCURBANK

és váltóüzlet részvénytársaság
Budapest, IV., Váci-utca 37. (Mercur-palota.)

Alapított 1876. évben.

Az újabban keletkezett hasonló hangzású cégekkel való összetévesztés elkerülésére
— végezt kérjük a fenti címre ügyelni. —

ÜZLETKÖRE:

Értékpapírok vétel és eladása mindenkor a hivatalos napi árfolyamon.

Tőzsdei megbízások a budapesti vagy külföldi tőzsdéken a legelőnyösebben és legr pontosabban teljesítetnek. Eziránti felvilágosításokat bárkinek ijálat-nul nyújt a bank vezetősége.

Sorsjegyek eladása részle/fizetés ellenében a legelőnyösebb feltételek és legkényelmesebb fizetési módzatok mellett.

Kihuzott sorsjegyek és egyéb kisorsolt értékpapírok legolcsóbb elszámolása, esedékesség előtt is.

Szelvények díjmentes beváltása.

Külföldi pénznemek és ércpénz kibocsátása, vétel és eladása, mindenkor a hivatalos napi árfolyamon.

Utalványok és hitellevelek kibocsátása, valamint európai és tengerentúli piaca.

Előlegek adása értékpapírokra, mérsékelt kamat mellett.

Igérvények kibocsátása minden huzáshoz.

Biztosítások átvétele, sorsjegyek, tőkeelhelyezési értékek, részvények kisorsolásából eredő árfolyamvesztés ellen. Kivánatra küldünk díjtáblázatot.

Pénzbetétek átvétele folyó-számlára vagy takarékbetétli könyvecskére 3¹/₂%-os kamatozás mellett.

Osztályosorsjegyek eladása eredeli árak mellett.

Sorsolások megvizsgálása.

*) E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

KÖZGAZDASÁG.

Gazdák és cukorgyárosok. A földmívelésügyi miniszter a gazdák és a cukorgyárosok jogviszonyának szabályozása ügyében értekezletet akar összehívni. Az *Országos Magyar Gazdasági Egyesület* álláspontját most memorandumba foglalta és fölterjesztette a földmívelési miniszterhez. Ebben a fölterjesztésben utal az Országos Magyar Gazdasági Egyesület arra, hogy *társadalmi uton* a gazdáknak a gyárosokkal egyetértésre jutni nem sikerült, mtért is az egymás közötti jogviszony szabályozása *törvényhozási uton* szükséges. A megalkotandó törvény részleteire vonatkozólag a következőket javasolja:

1. A törvényjavaslat ne csupán mint Ausztriában a rajonnálást tilalmazó törvényjavaslatnak, hanem a *répaternelő gazdák és cukorgyáros közti jogviszonyt szabályozó törvényjavaslatnak* neveztesék. 2. Ez a javaslat azonban magában foglalja az osztrák törvénynek a rajonnálásra vonatkozó minden intézkedését. 3. Szükséges, hogy a törvény kimondja, hogy 15.060 quarter kontingenssel bíró gyárosok sem saját, sem bérelt birtokukon többet a répaszükséglet egyötödénél ne termelhessenek. 4.

Elvileg mondja ki a törvény, hogy a répaszeletet a gazdáknak vissza kell adni. 5. A répavételi föltételek minden vidék viszonyaihoz mérten külön állapítsanak meg. Vítás esetekben az O. M. G. E. és a cukorgyárosok országos egyesületeiből alakított bizottság legyen a bíró. 6. Közvetett kedvezmények a cukorgyárosoknak csak úgy engedélyezhetők, ha ebből a gazdák is részesülhetnek. 7. A szállított répa mennyiségeért, illetőleg súlyáért a vasut tartozzék felelősséggel. 8. A répaváltó hivatal mérlegeit időnként, főleg a kigazdák megnyugtatósára a mértékhitelítő hivatal vizsgálja felül. 9. A répaváltó-állomásokon a termelővel azonnal tudatni kell annak a répának a súlyát, mit a gyár beszámít. 10. A vitás kérdésekben a földmívelési miniszter, vagy annak helyettese elnöklésével az O. M. G. E. és a cukorgyárosok kiküldöttjeiből alakult bizottság legyen a bíró.

Magyarok a római nemzetközi gazdakongresszuson. A f. hó 12-én kezdődő nemzetközi gazdakongresszuson, a magyar gazdákat az O. M. G. E. következő tagjai fogják képviselni: Schmidt K. R., Schmidt F. K. (Eszék), Soóky László (Nógrád-Vadkert), Vastagh János (Tapolca), Jasztrabszky Emil (Dengereg), báró Sennyey Miklós (Nagy-Cigánd), ifj. báró Nopcsa Elek, gróf Széchenyi Imre, Dány József (Csongrád-Mágócs), Krása Jenő (Kéled), Úgron Ákos (Fiáthfalva), Rovara Frigyes (Pozsony), Burger István (Új-Fehértó), Klár Sándor (Sima-Puszt), Bernierer József (Puszt-Kölesd), Fördös Dezső (Uzdhorjád), id. Mattyasovszky Miklós, ifj. Mattyasovszky Miklós dr., Graell Andor (Puszt-Csász), Negro Gusztáv (Puszt-Szarvas), dr. Druker Jenő, Döry Hugó (Dombóvár), az Országos Magyar Gazdasági Egyesület részéről gróf Dessewffy Aurél fog a római kongresszuson résztvenni. A kiránduló társasághoz pedig az O. M. G. E. részéről dr. Arkövy Richárd, az O. M. G. E. gyakornoka van kirendelve, aki az utazás részleteinek előkészítésében is közreműködött s aki az utazás ügyeit intézi. A társaság f. hó 9-én csütörtökön este indul el Budapestről.

«Fővárosi Orfeum-bank.» Érdekes közgyűlése volt ma a Folyószámle Leszámitoló-banknak, melyen a bank egyik részvényese az évi jelentés és mérleg módosítását, illetve visszautasítását indítványozta azon okból, mert az igazgatóság a bank mintegy 200.000 korona értékű vagyonát évközben eladta anélkül, hogy azt évi jelentésében bejelentette, — zárszámadásában elszámolta s évi mérlegében valamiképpen feltüntetette volna; sőt ezt a vagyoncsökkenést a birtokában maradt orfeumépületnek a tavalyinál 195.000 koronával magasabbra becsülésével még leplezni is törekedett; a régi külön tartalékalapot ellenben a teherkarból kihagyta. Ezen és egy másik részvényes közvetítő indítványára azután a közgyűlés az alaptalanul kimutatott 48.849 korona tiszta nyereséget a mérlegből csakugyan törölte, a teherkarba megfelelő tartalékokat iktatott s a volt igazgatóság a felmentvényt *mehtaqadta*, illetve annak meg, vagy meg nem adását a következő közgyűlésre utalta át. Élénk derűtséget kellett ezen lehangelő határozat után az a másik indítvány, hogy miután a bank nem bankszerű üzletekkel, hanem főleg a Fővárosi Orfeum kezelésével foglalkozik, — a bank címét «Fővárosi orfeumbank»-ra módosítsa. Ellenben megdöbbenette a közgyűlés tagjait az a harmadik indítvány, hogy mivel a kibocsátott részvények nincsenek cégjegyzéssel ellátva, azok mint jogilag érvénytelenek, az igazgatóság költségén megfelelő alakoszerű új részvényekkel cseréltesse be. A kérdés eldöntése egyelőre is a kereskedelmi törvényszékre bízott. A közgyűlésen Wusste Floris császári tanácsos németül elnökölt s magyarul-németül tárgyalta olyan dolgokat, amik merkantilistáinknak alig válnak diszére s amiket jövőre is figyelemmel kísérünk.

A káros rovarok ellen. Darányi földmívelési miniszter a törvényhatóságokhoz körrendeletet intézett, melyben a hatóságok figyelmét felhívja, hogy az ország gabona- és gyümölcstermését veszélyeztető kártékony állatok rovarok és növényi betegségek ellen való védekezésére az érdekelteket idejekorán tájékoztassák. Es hogy a gazdaközönség a védekezési eljárásról minál gyorsabban tájé-

koztassék, a hatóság kötelessége, hogy minden rovar vagy más állattól eredő károkat haladéktalanul egyenesen a rovarügyi állomásnak jelentsek, növénybetegséget pedig szintén közvetlenül a Magyaróváron leve növényvetés és kórtani állomásnak, mely állomások a szükséges felvilágosítások és utbaigazítások készsége teljesítésére szintén felhívattak.

BUDAPESTI TŐZSDÉK.

Gabona-tőzsde.

Buza elkelt 30.000 mm. 5 fillérrel magasabb árákon.

Készárúüzlet.

Buza:

Tiszavideki: 100 mm. 81 k. 8.17 korona, 150 mm. 80.5 k. 8.17 korona, 300 mm. 81 k. 8.12.5 korona, 100 mm. 80 k. 8.10 korona, 100 mm. 80 k. 8.— korona, 100 mm. 80 k. 7.92.5 korona, 100 mm. 79 k. 7.97.5 korona.

Pestmegyevidéki: 300 mm. 80 k. 8.07.5 korona, 100 mm. 80 k. 7.95 korona, 200 mm. 80 k. 7.87.5 korona, 100 mm. 77.5 k. 7.75 korona.

Bánsági: 4250 mm. 78.0 k. 7.93.5 korona.

Borskeréki: 3000 mm. 77.5 k. 7.75 korona.

T.-Becsei: 2000 mm. 79.6 k. 8.10 korona, 1500 mm. 78.7 k. 7.85 korona.

O-Becsei: 3000 mm. 76.8 k. 8.— korona.

Bács-Földvári: 2350 mm. 77.5 k. 7.82.5 korona.

Csurói: 2000 mm. 77 k. 7.85 korona, 1600 mm. 76 k. 7.85 korona.

Dunai: 4000 mm. 76.5 k. 7.75 korona.

Raktárú: 830 mm. 78 k. 7.85 korona.

Rozs: 200 mm. 6.75 korona, 200 mm. 6.75 korona, 100 mm. 6.72.5 korona, 100 mm. 6.55 korona.

Árpa. 650 mm. 5.87.5 korona, 325 mm. 5.60 korona.

Zab: 100 mm. 6.40 korona, 100 mm. 6.32.5 korona, 100 mm. 6.10 korona.

Tengeri. 100 mm. 6.42.5 korona, 100 mm. 6.22.5 korona.

Érték-tőzsde.

Az iránvzat ma részben megszilárdult, amennyiben a vaskartelről jövő kedvezőbb hírekre a Rimamurányi részvények néhány koronával magasabb árákon kerültek forgalomba. Ehelyett a helyi közlekedési papírok igen lanyha iránvzatot követtek. Különösen a Városi villamos vasut részvények gyengültek új részvény kibocsátási hírekre. A járadékpiac valamivel szilárdabb volt.

Az előtőzsdén jegyeztek:

Oszták hitelrészvény	684.25	681.75	681.—	—
Magyar hitelrészv.	722.—	723.—	723.—	—
Leszámitoló bank	457.—	457.—	457.—	—
Jelzálogbank részv.	519.—	519.—	519.—	—
Rimamurányi	480.—	481.—	481.—	—
Allamvasut	687.75	687.50	687.75	—
Déli vasut	4.50	4.50	—	—
Városi villamos	308.—	308.—	307.—	—
Budapesti Közuti	608.—	608.50	608.—	—

A déli tőzsdén zárultak:

Oszták hitel	684.—	—	—	—
Magyar hitel	722.—	—	—	—
Leszámitoló bank	457.—	—	—	—
Jelzálogbank részv.	519.—	—	—	—
Rimamurányi	482.25	—	—	—
Allamvasut	687.75	—	—	—
Déli vasut	4.50	—	—	—
Városi villamos	303.—	—	—	—
Budapesti Közuti	607.—	—	—	—

Kivonat a hivatalos lapból.

— április 7.

Kinevezések. A kereskedelemügyi miniszter dr. Hegyeshalmi Lajost az Országos-Ipari és Kereskedelmi Oktatási Tanács tagjává, a vallás- és közoktatásügyi miniszter Fungás Bélát a kis-teleki külterületi állami elemi népiskolához rendes tanítóvá, a belügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök Glück Béla Mihályt a belügyminisztériumhoz irodasegédtséggé, a kincstári jogügyi igazgató dr. Nedjci Györgyöt általán fogalmazó-gyakornokká nevezte ki a kincstári jogügyi igazgatósághoz, az ogulini pénzügyigazgatóság Glavan Józsefet ideiglenes minőségű általán adóhivatali gyakoronokká kinevezte s szolgálatára a susaki adóhivatalhoz beosztotta.

Athelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Molnár Mihály kistelki külterületi állami elemi iskolai tanítót a kistelki belterületi állami elemi iskolához jelen minőségében, az igazságügyminiszter Bobuczky János világi járásbírói irnokot a gyulathérvári törvényszékhez athelyezte.

Kirendelés. Az igazságügyminiszter Sikorszky Sándor, a pancsovai kir. ügyészséghez beosztott bírósági aljegyzőt a pancsovai ügyészség területére ügyészségi megbízáttal rendelte ki.

REGÉNY-CSARNOK.

Az aranytermő szőlő.

Történeti regény.

Írta: Magyar Gyula.

A hang ott a jég és égboltozat között csodálatos harmóniává folyt össze. A tihanyi bércék vissza verve adták tovább ezt a zenét, összevegyítve a csengetyű csengését a mélységes kongással. Valami áhitat, csodálatos érzés költözött az emberek szívébe. A hét betyár levette sapkáját s a metsző hidegben összetéve kezeit imádkozni kezdtek, Gáspár nézte őket s aztán nem állhatta, hogy meg ne kérdezze:

— Van tán valakitek?

— Nincs nekünk senkink sem ezen a világon.

— Hát miért imádkoztok?

— Hát nemzetes uram, csak az országunkért, a magyar földünkért.

Gáspárnak egy égő köny esett szeméből. Amire kigördült, megfagyva hullott le a fényes jégükörre.

*

Azután mi történt? Az történt, ami már sok győzelmes vezérnek okozta a vesztét. Ahogy kiértek a homos partokra, meleg után néztek. Egy órai bolygás után rátaláltak végre a gamászai csárdára. A vén csárdás, ahogy adjon istent mondtak, bement a söntésbe és mig bort merített, belemorgott kuszált szakállába:

— Szép egy kompánia! Hét betyár a javából. Köztük egy nemes ur. Ez lesz a vezérük.

Gáspár lehajította fejét a gyalulatián, nagy deszka-asztalra. Földönfutóvá lett, betyárok pajtása. Nevét kiszeggették tán a bitófára. Azok, kik ismerték, most átkot szórnak rá, a hazáruhára.

Azán a vigasznak egy parányi része esett a lelkére. Hiszen ő ártatlan s hogy az, tudja azt valaki, tudja azt — Erzsébet. Amig elmerengett, a szegénylegények nőjára gyujtottak, de csak úgy zümmögtek:

«Szüre vagyon az juhásznak
Jó bora van az csárdásnak,
Az betyárnak nincs semmije,
Nincs senkije,
Az csárdásnak csak azért is
Reáborul az keblire
Az keblire.»

Ennek is vége volt. Kun Gáspár fölállott s odaszólt Karancsnak:

— No Estók, köszönöm a jó szivességet, most már én elmegyek a magam utjára.

— Nemzetes nagy uram, abból semmi sem lesz. Tartozom én sokkal, el nem hagyhatom itt egyedül magára. Elkísérjük mi a világ végéig is, mig jó helyre talál, mert látom, baja van nemzetes uramnak.

Gáspárt meghatóta ez a szives készség. Amint elgondolta, Fejérvára felé akart csatangolni, onnét pedig Győrbe, vagy pedig Pozsonyba.

Ott vannak Pálffy, Illésházy, Nádasdy, Schwarzenberg generális urak. Azok ismerik a kardját, vitézségét, majd megvédelmezik a komisz vádaktól. Oda szólt hát Karancshoz:

— Hogy ha úgy akartok, hát gyertünk Fejérvárnak.

A csárdás hallotta s kiállt a kapuba, fölemelte karját, jobbfelé mutatott:

— Arra menjen kentek, csak torony irányban, estére ott lesznek.

Sűrű, nehéz köd volt, ahogy elindultak; emberi szem egy ölet előre nem látott. Amint mentek, mentek: cudar hideg, csipős szél támadt éppen velük szemközt, mely az apró jégzilánkot, mint az éles tüket, a szemükbe sodorta. Az okos paripák lehajtották fejüket s aztán lassan, lassan, szinte észrevétlenül elfordultak a szemközt fuvó szélől.

— Elfordult a szellő — szólt az egyik betyár — most már kocoghatunk.

El ám, nem a szellő, hanem a ló fordult, lassan éppen az ellenkező irányban. Ezt nem vették észre.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő: PAP TAMÁS.

Laptulajdonos a «Magyarság» lapkiadóvállalat,

Üzlet-megnyitás.

1 elegáns ruha legújabb divat szerint ... 10.— frt	1 elegáns felsőkabát 9.— frt és feljebb.
1 angol dupla gallér 3.— «	1 leánykabát legújabb 3.— «
1 remek selyem blouz 4.50 «	1 halcsontfüző 95 kr. és feljebb.

Gyászruhák 4 óra alatt készítettnek.

Budapest, Kerepesi-ut 40.

Női ruha- és felöltő áruház a „Párisi nő“-höz.

Tavaszi beálltával szükséges áruházunkat fölkeresni.

Áraink a legolcsóbbak az országban.

1 eleg. angol Costüm ... 10 frittól kezdve.	Valódi atlasz Cachmir vagy selyem-
1 remek selyem blouz ... 4 frt 50	fényű Cloth paplan ... 3 frt 50
1 legújabb alakból ... 3 frt 50 és felj.	Szegedi lepedő darabja ... 95
1 gyönyörű palato ... 6 frt 50	1 vég rumb. vászon 6 1/4 széles 5 frt 80
Ugyanaz leánykák részére ... 4 frt 50	1 készlet ág- és asztalterítő ... 5 frt —

Gyászruhák 4 óra alatt készítettnek.

HERCZEG ÉS HORVÁTH

BUDAPEST, Kerepesi-ut 52.

SZÍNHÁZAK.

Szerda, 1903. április hó 8 án.

M. kir. Operaház.

Zárva.

Nemzeti színház.

Parasztbecsület.

Melodráma 1 felvonásban.

Utána:

A regényesek.

Verses vígjáték 3 felvonásban. Irta Rostand Edmond. Kezdeté 7 órakor.

Népszínház.

Fedák Sári vendégfelléptével 100-szor:

Bob herceg.

Regényes nagy operett 3 felvonásban. Zenéjét szerzette Huszka Jenő. Kezdeté fél 8 órakor.

Vígyszínház.

Mici hercegnő.

Bohózat 5 felvonásban. Irta Feydeau Georges. Kezdeté fél 8 órakor.

Magyar színház.

A szobaleány.

Énekes bohózat 3 felvonásban. Irta Hennequin és Bilhaud. Kezdeté fél 8 órakor.

Uránia.

Egyiptom.

Három felvonásban, 120 színesen vetített képpel és 16 mozgatóképpel. Irta Ráth István. Kezdeté fél 8 órakor.

Schoffola Ernő

A gummijártás meghonosítója. Budapest, Fonciére-palota. Legjobb minőségű sárclpök és esőköpenyekről árjegyzék ingyen.

Folies Caprice

VII., Révay-utca 18.

Igazgatóság: Leitner és Keleti.

Ma 11 órakor:

A 32-es hordár.

Bohózat. Irta: La petit.

Ezt megelőzi 9 órakor:

A vezérigazgató.

Bohózat. Irta: Caprice.

10 órakor:

Plátói szerelem.

Eredeti bohózat. Irta: Plátó.

Előkészületben:

DONNA PANNA.

Paródia Capricetől.

A remek télikerben reggel 5 óráig Munczy Lajos hírneves zenekara játszik.

RUJDER- Podmaniczky-u. 37.

Ma és minden este, valamint vasár- és pünkösdnap délután a közkedvelt 14 kávéház Balázs Pista hangversenyez.

SZILÁGYI ZSIGMOND

kárpitos és diszítő

Budapest, VII., Wesselényi-utca 46. sz.

(Erzsébet-körut sarok.) 26

A nyári és téli idény alatt függönyök és szőnyegek megörzés végett elfogadtatnak.

Fellner Ármin

bejegyzett toé (10 évi fönállás). Bpest, Vörösmarty-utca 40., fizetésképtelen kereskedők kiegyeztetését eszközölnék, kutatásokat és megfigyeléseket elfogadnak és ezeket gyorsan és leg-sz gorubb titoktartás mellett keresztülviszik. Bármily helyről megbízható információkkal szolgálhatnak, jutányos díjjal. 80

Magy. kir. államvasutak.

63.937/903. sz.

Hirdetmény.

Az 1404. sz. reggeli zsolnai gyorsvonatnak Dunakeszi-Alag állomáson utasoknak leszállása céljából történő feltételes megállapítása.

A budapesti nvug. pályaudvarról reggel 7 óra 20 perckor induló és Dunakeszi-Alag állomásra reggel 7 óra 36 perckor érkező 1404. sz. gyorsvonat 1. évi április hó 1-től kezdve bezárólag április hó 30-ig az utóbbi állomáson utasoknak leszállása végett feltétele-sen meg fog állítani.

Budapest, 1903 márc. hó.

Magy. kir. államvasutak. (Utánnnyomas nem díjazatik.)

GYONÁSI KÖNYVECSKE

katholikus gyermekek számára.

Irta:

DREHER TIVADAR.

Kötve 36 fillér.

Megrendelhető a Szent-István-Társulat könyvkiadó-hivatalában (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28b).

Kedvezmény t. olvasóközönségünknek!

Budapesti Bazár

dus tartalma, magas színvonalu és a legolcsóbb magyar divatlap.

Előfizetési ára postai küldéssel vagy házhoz szállítva az 1903. évi április—juniusi negyedévre

Egy korona 50 fillér,

a kik azonban kiadóhivatalunknál, VIII., Szentkirályi-utca 28., rendelik, azoknak jóval mérsékelt ár mellett,

1 korona 30 fillérért

szállítatjuk.

A Budapesti Bazár minden számában kitűnő szépirodalmi rész, 40—50 ábrát tartalmazó divatrész, természetes nagyságu rajz- és kézimunkákat tartalmazó szabásiv, díszes beríték van. A szabásminták magyarázata világos és könnyen megérthető.

A Budapesti Bazár a társadalom minden osztályának igényeit kielégíti. A divatot kereső urinőknek és a munkás szabónőnek egyaránt szüksége van ez

olesó magyar divatlapra.

A Budapesti Bazár megjelenik havonként kétszer, minden hónap elején és közepén.

Minden szó 3 fill.
Vastagabb betűből 5 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK

A legkisebb hirdetés
ára: 30 fillér.

A Magyarorság minden előfizetőjének egy 10 szóból álló apróhirdetést havonként 10-szer ingyen közlünk.

Központi
vármegyei utmester évi 900 kor. fizetéssel és vonalkilométerenként számított 6 korona 60 fillér utazási átalánnyal javadalmazva felvétetik. Határidő: 6 hét. Cím a kiadóhivatalban. 1810

Folyamfelügyelői
állás betöltendő. Evi javadalom: 800 kor. fizetés. 120 kor. lakáspénz és 12 kor. irodai átalány. Határidő: május 15. Cím a kiadóhivatalban. 1811

Hivatalsszolgá,
horvát nyelvet teljesen bírő, pénzügyigazgatósághoz felvétetik. Evi fizetés 500 korona, 120 korona lakáspénz és 40 koron ruhaátalány. Határidő: ápril 20. Cím a kiadóhivatalban. 1808

Művészies munka!
KLEIN ADOLF
férfi-szabó üzletében
Budapest, VI., Dessewffy u. 23.
„Munkácsi”-hoz.

Készít mérték szerint blötönt vagy felöltőt 15 frittól feljebb gyapjuszövet maradekból. Vidéki megrendelések pontosan teljesítenek. Kívánatra mintákat küldök. Akadémiai szabászat szerint. Több vi tapasztalatomat Neuländer Testvérek és Weiner és Grünbaum cs. és kir. udv. szabóknál szereztem.

Nyaraló telkek.
Budapesthez közel négyszögölként 18 krért törlesztésre is eladó. Tu ajadonos Olgyai Molnár Pál. Soroksári-u 41. sz. 4-4

Női modell-
kalapokat tarlok raktáron és utányosan árusítom. Átalakítást, tollgöndörítést, festést, papir- és selyem lámpaernyőket legpompásabb kivitelben készítek.

Vidéki megrendéseket lelki szívesen eszközölök.
Gellértné Koronaherceg-u. 2. l. em. 58. 38

Járásbíróshoz
egy hivatalsszolgá kerestetik, mely évi 500 kor. fizetéssel, 100 korona ruhaátalánnyal és szabályszerű lakáspénzzel, esetleg természetbeni lakással van javadalmazva. Határidő: ápril 28. Cím a kiadóhivatalban. 1807

Nevelőnőket,
okleveles magyar tanító-nőket, zene- és nyelvismerettel, 800-1600 korona évi fizetéssel, sürgősen keresek; német nevelőnőket és óvónőket lelkiismeretesen ajánlok Szegheőné S. Lu'za, Budapest, VI., Dessewffy-utca 22. szám.

Butorok
alkalmi vétele. Bámulatos olesó! Gyönyörű tu ó- és nagy perzsaszőnyegek, háló és ebédő, szalagarnitúra, zongora, szőnyegdívany, Schöberl-ágy, irodaberendezés, előszobafal, valamint kőbőrdő butor'arabok, minden áron kaphatók. Gyár-utca 2. l. em., Király-utca sarkán. 36

Élőkerítés.
Május végén is teljes sikerrel ültethető örökös kocsfal zárható gledschia sövénycsemete. Ezre 6 forint, két éves erős, elegendő száz méter kerítéshez. Árjegyzék, kezelési utasítás ingyen Nagy Gábor Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid. 2

Egy fekete
selyem ruha, egy sugaralakra, zöld selyem betét csipkével, ju ányos árban eladó. Rátkay Kálmán VI., Isván-ut 33. sz.

Iskolaszolga
felvétetik 500 korona évi fizetéssel, szabálykással és nyugdíj-jogosultsággal egybekötve. Határidő: május 1. Cím a kiadóhivatalban. 1812

Pénzügyigazgatóság-
nál hivatalsszolgá felvétetik. Javadalmazás: évi 500 kor. fizetés, 120 korona lakáspénz és 60 kor. ruhaátalány. Pályázati határidő: máj. 20. Cím a kiadóhivatalban. 1806

Ösztöndíjas
gazdasági segédi állás betöltendő. Javadalom: évi 1000 korona, egy butorozott szoba, fűtés és világítás. Határidő: ápril 20. Cím a kiadóhivatalban. 1811

Adóvégrehajtói
állás betöltendő évi 1000 kor. fizetéssel és szabályszerű lakpénzzel javadalmazva. Kelőleg felszerelt kérvények a kiadóhivatalban megtudható címre küldendők. Határidő: 2 hét. 1809

Kettős elektromágneses kereszt
gyógyít és felüdit kezesség mellett.

E készülék gyógyít és segít fej-, ful- és fogfájdalmaknál; a miérén neuralgia vértel, ulás, sáplór, szédülés, a fülzuga, nagyothalás, a szívroverés, szívroverés, aszmatikus rohamok, R. B. 86957. sz. lönösen ideghántalmaknál s a velük járó álmatlanság bajaiban; a rendetlen vérkeringés caibaiban s még sok más oly bajban, a melynek a normális orvosi kezelés szerint villamos áram a gyógyító szer. E készüléknek tapasztalható előnye az, hogy nemcsak időreljűre, de állandóan jótékony villamos áramot áradoztat sző a testben s még egyfelől szinte bámulatos sikerrel gyógyít, másfelől a legvalószínűbb övözer az emberi szervezetet megröhanó betegségek ellen.

Nagy figyelemre méltó az a körülmény, hogy huszéves betegségeket teljesen meggyógyított. Az irodámban levő elismérések és bizonyítványok, amelyek a világ minden rézéből hálással emlékeztek meg találalmomról, mindenképpen mindenki által megtekinthetők.

Akit le-később 45 nap alatt nem gyógyít meg készülékem, az visszakapja a pénzét. Ahol már minden hasztalan volt, kérem, tessék a készülékemet megpróbálni.

Nagy készülék ára 6 korona. Oly betegségek ellen való, melyek 15 evnél nem hosszabbak.

Kis készülék ára 4 korona. Csak gyermekeknek s nagyon érzékeny nőknek való. 41

Központi eladási és szétküldési hely a bel- és külföld részére:
MULLER ALBERT,
Budapest, Vadász-utca és Kálmán-utca sarkán 42/Gy.

Kávéház megnyitás!
Van szerencsém a n. é. közönségnek, jóakaróknak és ismerőseimnek becses tudomására hozni, hogy Váci-körut 37. sz. alatt (Hatós-utca sarkán) a volt „Monopol” kávéházat teljesen újja átalakítva és fényesen berendezve

„Európa” nagy kávéház
név alatt mai napon megnyitóm és gondoskodtam arról, hogy kitűnő italok nyújtása és a legelőkelőbb kiszolgálás által nagyrabecsült vendég-im teljes meglepődését kiérdemeljem. Esténként Oláh Sándor hírneves szólistája teljes zenekarával hangversenyez. Teljes tisztelettel

ROSENBERG LAJOS az „Európa” kávéház tulajdonosa
Budapest, VI., Váci-körut 37.

IMADKOZZÁL és
DOLGOZZAL.

Imádságoskönyv munkások számára.

Írta:
HAHNEKAMP GYÖRGY.
Szép színes címképpel, egész vászonkötésben
1 korona.

Megrendelhető a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatalában (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28b.)

FOGAK 1

2 frittól, valódi amerikai módszer, 10 évi jótállással. A gyökér eltávolítása fölösleges. Szájpadlás nélkül is. Vidéki 24 óra alatt kielégíttetnek. **Részletfizetésre is.**

KOVACS J. fogműterme
Budapest, Károly-körut 9., II. em. 8.
(Gróf Radik-palota.)
Kapható reggel 9-től délután 5-ig.

Saroküzlet! Saroküzlet!
ALKALMI 27
OLCSÓ VASÁR!

Kisleltezőzünk teljes tó karban, kis égetési hibák miatt remek szép készleteket

mesés olcsó áron november hó 30-ig.

komplet 6 személy és dusan aranyozott díszes kivitelű és háromszor égetett

Étkező, elegáns irt 5.50 Rococo teakészlet irt 3.50
Étkező, modern 6.50 Rococo, kávé 3.50
Rococo díszes, csak 8.50 Rococo, moca 3.50
Mosdó komplet irt 5.8.10 Üveg-szerviz 7.50
Díszes rococo, 12 személyes étkező 20, 25 és 35 forint.

Függőlámpák minden áron, mintán raktárunkat teljesen fölszinteltük.

Ortner Rezső és Társa
Teréz-körut 32., saroküzlet,
Vidéki rendelésnél kérjük a vasutállomást.

Megjelent! Megjelent!
Kompolthy Tivadar
Tengerész és ismert magyar író

Mikor egy új világ születik

című érdekfeszítő, mozzanatokban rendkívül gazdag regénye. Azt írja meg ebben a szerző, hogy Amerika és rengetegeiben a vallásos hit terjesztői, a misszionáriusok mint teremtenek óriás küzdelmek között egy civilizált államot.

A csinos kiállítású kötet ára 1 korona 50 fill.
Vidékre postán küldve 20 fill.-rel több.
Kapható a „HAZÁNK” kiadóhivatalában.

Hirdetéseket
felvesz a
„MAGYARSÁG”
kiadóhivatala
Szentkirályi-utca 28.

Jézus és a jó gyermek.

Oktató könyv serdülő
gyermek számára.

Az esztergomi egyházi főhatóság engedelmével.

Ára kötve 1 kor. 20 fill.

Megrendelhető a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatalában (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28).